

Bardu.

(Forts. fra forr. nr)

Den satte sig selvfølgelig i forsvarsstand saa godt den kunde og søkte at komme sig ut av ringen. Men trods at den slog og bet som en besat, nødtes den allikevel til at lægge sin vei henover kjørenes ryg; selvfølgelig hadde den vel heller ikke flere alternativer at vælge imellem, mens gjætergutten fra toppen av et træ gjorde anskrik for at vekke oppmerksomhet i hjemmet paa den farlige situasjon, som budskapen befandt sig i.

Men da folk naadde til, var bataljen slut og bjørnen drat sin vei. Men de faldne og saarede kjør ga et ynkeligt skue. Her er en ko med avrevet jur, hist en ko slæpende tarmene efter sig, den tredie med saar og skrammer overalt, mens 2 laa døde paa valplassen. Kun en av de fem kjør striglet over til slagtetiden om høsten. Forøvrig hændte det ikke saa sjelden at beboerne i Bardu paa den tid maatte ofre en tribut av stort kvæg og smaat kvæg til skogens konge. Men saa fik den da ogsaa mangan gang betalt med pelsen, ikke altid saadan direkte med krutt og kugle, men ogsaa i saakaldt bjørnebaas faldstok med en række harde bjørkpinder fra oven og fra neden gjennom kroppen. Flere bjørne blev ogsaa fældt ved selvsjud. Hans Jakobsen, der var min bestefar paa mødrene side en meget indsigtfuld mand fik i sin tid — 8 otte — bjørne paa denne maate. Han pleiet at lægge ned to geværer, hvoriblandt et utrangert militærgevær — muskette — begge ladet med en god portion krutt og flere kugler og lagt saada at bjørnen kom under krydsild.

Engang han hadde gildret til bjørnen og saavidt lagt ned, fik en hund ogsaa lyst til at prøve indretningen, men det skulde ikke hunden ha gjort — den blev omtrent skudt i filler. Alt var saa omsorgsfuldt og sikkert lagt, at det sjelden feilede. Derfor blev ogsaa bestefar hentet hit og dit i bygden naar bjørnen hadde gjæstet buskapen og røvet et eller andet bytte. Den fik da ganske sikkert betale leken om den vovet sig tilbake paa plassen, som den i regelen gjør efter et visst tids forløp.

Det var almindelig i den tid at ha kreaturene i grinder for natten sommeren og høsten ut over, men ogsaa der fik man besøk av bjørn, naar natten blev mørk, selv om disse var plasert tet ved gaardens huse. I den anledning maatte man anskaffe sig vakthus ved grinderne. Disse vakthus var ikke større end at de godt kunde rømme to mand, og saaledes indrettet at de kunde flyttes fra sted til sted, idet de i likhet med en vogn var anbragt paa 4 hjul og utstyrt med skyteskår for tilfælde. Var bjørnen paa færde et eller andet sted i bygden maatte der holdes vakt ved grindene. Flere hadde saaledes anskaffet sig et saadant vakthus paa sin gaard. Bjørnejagt blev nok drevet av flere paa den tid, og ikke saa faa hadde en eller flere bjørn paa sin samvittighet, hvorom hodeskallen, der var spikret paa væggen bar fyldestgjørende bevis. Den var saa almindelig efterstræpt, at den ikke engang fik fred paa sit vinterleie, om dette blev opdaget. Engang hadde nogen behjertede mænd, der fik rede paa et saadant vineie, sat sig for at søke audiens hos denne skogens konge i hans eget gemak. De kröp ind i bjørnehiet medbringend fakkell, og gevær. Inngangen var saa snever, at de umulig kunde komme forbi hinanden, om de skulde møte bamsen i indgangen. Kommen ind i selve hiet, syntes dette til at begynde med at være tomt, men som de snudde og vendt sig med sin fakkell fik de øie paa bamsefar, der fra en høiere avsats iagttog dem truende miner. Men nu var heller ingen tid at spille, geværene knaldet og resultatet blev, at bjørnen maatte utlevere sin kostbare pels til de frække besøkende, der intet mindre vilde nøie sig med end selve majestætens uniform med ordener. De siste bjørner man kjender til, blev skutt oppe i Sjørdalen ved almindelig klapjagt. Ved disse alvorlige efterstræbelser, er Bjørnen i Bardu nu blit en saga blot.

Hans Jakobsen var endnu i mine guttedage prestens medhjælper. Han hadde imidlertid før han forlot denne stilling kjøpt og foræret til kirken en lysekrona av messing med indskription fra sig og familie. Denne hænger endnu paa sin anviste plass i kirken den dag i dag.

De tre eldste gaardene Eggen, Elvevold og Bangen gik almindelig under fællesnavnet Bardujordet.

Et gammelt sagn.

Et gammelt sagn forteller at en høitstaaende svensk militærperson — sagnet vil endog vite det var en baron — paa en eller anden maate hadde forseet sig mot svensk lov og derfor var rømt over grænsen til Norge og hadde bodd en tid paa eller ved Bardujordet. Dette sagn er nærmere blit bestyrket ved at min bestefar Hans Jakobsen ved at brække og pløie et stykke nyt land opdaget en gammel hustomt, hvori han fandt nogle potteskaar, kulrester, et stykke av en bordkniv og en forrustet kaaarde, der altsaa skulde tyde paa, at det virkelig skrev sig fra en militær person. Nogen har ment, at navnet Bardo er utledet av ordet baron; men det mest sandsynlige er, at det skriver sig fra det lappiske navn Perdukenta — uttales Bardukenta — som formenes skal bety hvileplass. Enkelte lapper mener dette ord rigtig fortolket betyr —. Hvad der er det mest rigtige tør ikke ieg uttale mig noget om.